

Tal av Ärkebiskop Antje Jackelén vid kyrkomötets öppnande den 5 oktober 2021

(Det talade ordet gäller.)

Kära ledamöter av kyrkomötet, biskopar, medarbetare och gäster – systrar och bröder i Kristus!

”Gud som har kallat er till gemenskap med Jesus Kristus vår Herre är trofast,” (jfr 1 Kor 1:9) med de bibliska orden vill jag hälsa er vid öppnandet av 2021 års kyrkomöte.

Kyrkovalet

Årets kyrkoval har påmint oss på nytt om både den episkopala och den demokratiska ansvarslinjens vikt och betydelse. Det är bara när båda får blomstra i respekt för varandra som de kan tjäna vår kyrka och Guds rike bäst.

Låt oss aldrig glömma att oberoende av vilket uppdrag vi har, så vilar det ytterst på *en* sak: dopet. Det är aldrig i första hand nomineringsgrupper eller arbetsgivare som kallar oss, utan först och sist är det Jesus Kristus som har valt oss. Hans evangelium är måttstocken för allt vi är och gör för medmänniskan, för vårt samhälle och den globala världen.

Det är glädjande med ännu ett relativt högt valdeltagande med över 850 000 röstande i årets kyrkoval. Samtidigt blev det nog så att de frågor som präglade medias bevakning av kyrkovalet inte precis var Svenska kyrkans kärnfrågor. Desto större anledning att ta itu med dessa frågor nu efter valet.

Pandemin

De inkonsekventa Coronareglerna har slagit hårt mot församlingslivet. Olika regler har gällt för fitness-anläggningar och kyrkor – eller om man så vill, för kroppens gym och för själens gym. Inte så konstigt i och för sig – med den så oreflekterade syn på religion och andlighet som finns i Sverige. Men det är högst inkonsekvent att konstatera att barn och unga mår sämre och samtidigt inte ta deras lagstadgade rätt till andlig utveckling på allvar. Det finns trots allt en barnkonvention som är lag i Sverige. Behoven av ett gym för själen, av det som trossamfunden kan ge, har knappast minskat under pandemin och med den ökade utsatthet som följt i dess spår.

När vi nu kan samlas igen: Hur ska det gå för den kyrkliga seden? Hur tar vi igen de uppskjutna och uteblivna dopen? Kommer det nu både gamla och nya gudstjänstfirande? Hur går det för begravningsleden som var i avtagande redan innan pandemin? Hur går det med kör och musik, med undervisning och lärande? Hur använder vi den förvärvade digitala kompetensen? Nu är tid att ta kliv framåt och bygga vidare!

Undervisning och lärande

För två år sedan riktade kyrkomötet en glödande appell om lärande och undervisning till alla församlingar. Sedan dess har detta så avgörande arbete fortsatt. För någon månad sedan kom biskopsbrevet ...och lär dem.... I arbetet med församlingsinstruktionen växer handlingsplaner fram som tar ett samlat grepp om undervisningsuppdraget. Det är bra! En digital resursbank byggs upp; snart kan goda idéer och djärva grepp delas i större omfattning och högre hastighet än tidigare. Det digitala materialet om kristen tro i ord och rörlig bild växer och publiceras successivt på svenskakyrkan.se. När allt fler söker kunskap på webben är denna kanal omistlig för oss.

Diakoni

I förra veckan kom en rapport som försökte beräkna något som egentligen inte går att räkna i kronor och ören: Värdet av kyrkans diakoni i Sverige. En lågt hållen uppskattning utifrån konstadsbesparingar för offentlig verksamhet och enskilda personer landade på 1.5 miljarder per år. Redan denna mycket försiktiga skattning visar att värdet av vårt gemensamma arbete för medmänniskan är oproportionerligt större än det offentliga erkännande det får.

Vid sidan av vårt inhemska diakonala arbete är förstås betydelsen av vårt internationella arbete stort. Under pandemin har situationen för många, inte minst kvinnor och barn, förvärrats. ACT Svenska kyrkans konkreta och handfasta arbete gör skillnad, genom humanitärt bistånd, psykosocialt stöd för barn och unga, arbete för genusrättvisa, stöd till teologisk utbildning med mera.

Klimat

Om en knapp månad möts så världens ledare till klimatmöte i Glasgow, COP26. Med anledning av det kommer biskopsmötet att göra ett uttalande om klimatnödläget utifrån det som evangeliet kallar oss till i varje tid och på varje plats: att mana till omvändelse, att predika försoning, att odla hopp som befriar till handlingskraft. När klimatångest ökar bland unga och när klimatskuld tynger äldre, då får kyrkans själavård, förkunnelse och undervisning inte svika.

Ursäkten till det samiska folket

Jag tror att vi alla ser fram emot att i november åter få träffas fysiskt. Då lämnas stafettpinnen över till det nya kyrkomötet och då möts också det gamla och det nya kyrkomötet till gemensam gudstjänst. En gudstjänst som den här gången kommer att präglas av vår kyrkas officiella ursäkt till det samiska folket. Efter många års förarbete och samtal och samverkan med samiska företrädare har nu alla tretton stift ställt sig bakom denna ursäkt och de åtta åtaganden som hör ihop med den. Gudstjänsten den 24 november kommer att vara ett viktigt steg men är på intet sätt slutpunkten för försoningsprocessen mellan samerna och Svenska kyrkan. Svenska kyrkans ursäkt är en historisk händelse som väcker internationell uppmärksamhet. Det blir allas vårt kristna ansvar att bära försoningsprocessen vidare.

En värld av grannar

Under några år har vi nu målmedvetet arbetat med interreligiös diapraxis i Sverige och i Europa. Vad jag menar är att inom ramen för programmet *En värld av grannar* har praktiker från 18 länder delat erfarenheter, byggt upp kunskap tillsammans och samarbetat på nya sätt. Så skapas ett robust europeiskt nätverk i ett fält där behoven är stora. Trossamfundens ofta underskattade arbete för inkludering och ett socialt hållbart Europa synliggörs. Programmet *En värld av grannar* följs noga internationellt av akademiska forskare, vilket borgar för att lärdomar kommuniceras och arbetet kontinuerligt utvecklas.

En del av er har ställt nyfikna frågor om programmet och nu kan ni alla snart göra er en egen bild av det. Nämligen: den 20–24 februari inbjuder jag tillsammans med nätverket *En värld av grannar* till ett ärkebiskopens möte. Det blir en heldigital, europeisk och interreligiös *Week of Neighbours* på temat ”Att bevara vår medmänsklighet”. Till detta är ni alla varmt välkomna!

Må Guds goda ande välsigna allt gott arbete och leda vår kyrka till insikt och handlingskraft!

Antje Jackelén

Ärkebiskop